A. 1835. N°. 83.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 14 Julij.

NOTIFICATIE.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE GELDERLAND,

Gezien de missive van den Heer Opperhoutvester voor de Noordelijke Provincien, d. d. 26sten Junij l. l., no. 38, betreffende de opening van de Jagt op de Ganzen, Eenden en Watersnippen, en de sluiting van het weispel van Kwartelen;

Gelet op de hiertoe betrekkelijke resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, d. d. 6den dezer, no. 15;

Heeft goedgevonden:

Bij deze ter kennis van de Ingezetenen dezer Provincie te brengen, dat, door den Heer Opperhoutvester voor de Noordelijke Provincien, in overleg met Hun Edel Groot Achtbaren de Gedeputeerde Staten dezer Provincie, is bepaald geworden, dat de Jagt op Ganzen, Eenden en Watersnippen, voor dit Jaar, zal worden geopend op den 15den dezer; en dat deze Jagt alleen en bepaaldelijk geopend wordt en uitgeoefend mag worden op het water, langs de stranden en oevers van meren, plassen en rivieren, mitsgaders op lage moerassige gronden, en dat wel speciaal die Jagt gesloten blijft in en langs de bosschen, alsmede op de bouw- en weilanden, tot het gewone Jagtveld behoorende: voorts dat de sluiting van het weispel van Kwartelen is vastgesteld tegen den 1sten Augustus aanstaande en zal voortduren tot aan de opening der groote Jagt.

En, opdat hiervan niemand onwetendheid voorwende, zal deze, ter diligentie van de respective Burgemeesteren, alom worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks gebruikelijk is, en voorts in het Provinciale Blad en in de Arnhemsche Courant geinsereerd.

Arnhem, den 7den Julij 1835.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
VAN BEECKEREN VAN KELL.

FRANKFORT, den 10den Julij.

Volgens berigten uit Pruissen, moet men het er voor houden, dat het besluit, door de Belgische regering bekend gemaakt, om geene werwingen voor de Koningin van Spanje toe te staan, alleen ten gevolge der vertoogen van de Noordsche hoven genomen is. Naar die berigten dwalen de dagbladen, wanneer zij verzekeren, dat die hoven ook dergelijke vertoogen te Londen en Parijs gedaan hebben. Dit is het geval niet geweest. Men heeft zich alleen daartoe bepaald, om Belgie, hetwelk uit hoofde zijner neutrale gesteldheid geen deel aan eenig conflict in Europa mag nemen, er van terug te houden, om geen voorregt te verbeuren, hetwelk aan hetzelve door de algemeene toestemming van Europa is ten deel gevallen. Belgie heeft de juistheid der gemaakte bedenking ingezien en is bij tijds teruggekeerd. Wat men te Londen en Parijs omtrent Spanje denkt te besluiten, (zoo schrijft men verder uit Pruissen) bekommert voor het tegenwoordige de andere hoven weinig, daar Frankrijk en Engeland alleen de verantwoordelijkheid te dragen hebben van eene onderneming, welke spoedig begonnen, doch misschien moeijelijk te eindigen zal zijn.

— Uit Karlsruhe wordt gemeld, dat de commissie uit de eerste kamer van Baden zich eenparig voor de aanneming der wet tot aansluiting aan het Duitsche tolverbond verklaard heeft. — In de zitting der 2de kamer van den 6den dezer, heeft de Badensche minister *van Winter* te kennen geven, dat de groothertog goedgevonden had om de vergadering op Zaturdag den 8sten Augustus aanstaande te sluiten, en dezelve diensvolgens verzocht, in den tusschen tijd van 5 weken alle nog hangende zaken te willen afdoen.

— De Prinses *van Beira* is, vergezeld van de drie zonen van don *Carlos*, van den bisschop van Leon, en van een gevolg, uit 40 personen bestaande, in den avond van den 7den dezer te Mentz aangekomen. De hooge gasten werden door den plaatselijken kommandant ontvangen. Zij ontvingen wijders bezoeken van de vorstelijke personen, die zich te Mentz bevonden, en door de krijgsmuzijk van het Oostenrijksche en Pruissische garnisoen werd tot omtrent middernacht gespeeld onder de vensters van het logement, waarin zij hunnen intrek genomen hadden.

— De jongste tijdingen uit Scutari zijn van den 15 Junij. De vijandelijkheden tusschen de ingezetenen en de troepen waren nog niet afgeloopen. De laatsten hadden nog altijd de citadel bezet en gingen voort met de stad van tijd tot tijd te beschieten, doch zonder bijzondere schade aan te rigten. De kogels vielen grootendeels, wegens den grooten afstand, zoo mat neder, dat zij slechts geringe sporen achterlieten. De huizen der christelijke ingezetenen, en om hunnentwege (vermoedelijk ten gevolge der vertoogen van den Oostenrijkschen consul) ook de Bazar, werden door de bezetting van de citadel zoo veel mogelijk gespaard, waartegen die ingezetenen ook begonnen zich meer onzijdig te houden, hetwelk mede aan den invloed van den Oostenrijkschen consul wordt toegeschreven. De Mirditen (d. i. de Christelijke bevolking van de naburige bergstreken), welke ter ondersteuning van hunne zelfs geloofsgenooten waren toegesneld, hebben zich, ten gevolge dezer omstandigheid, mede weder naar huis begeven, en zoo zijn het thans nog slechts de Turksche ingezetenen met hunne morlakische huurlingen, die vijandig tegen den pacha overstaan. Intusschen zijn ze nog sterk genoeg, om meester van de stad te blijven, en den pacha, in geval hij de citadel, waar, zegt men, het gebrek aan levensmiddelen zeer nijpend is, verlaten mogt, groot gevaar te doen loopen. Ook in de stad heerscht gedeeltelijk gebrek aan levensmiddelen, en er was derhalve eene buitengemeene duurte ontstaan.

— Een berigt uit Rome, van den 20sten Junij, behelst het volgende: »De tijding, in de Fransche dagbladen vervat, dat de Paus in geheime onderhandelingen met Portugal is, ten einde eene scheuring te verhinderen, moet in zoo verre verbeterd worden, dat de onderhandelingen niet geheim, maar door het Fransche kabinet op diplomatieke wijze zijn aangeknoopt. Frankrijk, als bemiddelende mogendheid, verlangt van den Roomschen stoel de erkenning van de in Portugal bestaande regering. Van de zijde van Rome wordt als hoofdvoorwaarde van alle onderhandeling gesteld de terugroeping der verdrevene bisschoppen, welke niets dan hunnen pligt betracht hebben. Als Portugal dezen stap tot verzoening doet, zal men *Gregorius XVI* gewis genegen vinden, om beleedigingen te vergeven. Ofschoon nu zulke onderhandelingen niet terstond openbaar gemaakt worden, zijn zij daarom nog niet geheim te noemen, waardoor men gewoonlijk de handelwijze van het Roomsche hof in een verkeerd licht meent te stellen.»

LONDEN, den 8sten Julij.

In het huis der gemeenten heeft gisteren avond lord *Morpeth* eindelijk zijne bill, ter zake van de Iersche kerk, ter tafel gelegd, welke alstoen ook voor de eerste maal gelezen is, terwijl tevens de tweede lezing er van op aanstaanden Maandag bepaald is. Van die gelegenheid heeft zich sir *R. Peel* bediend, om voorloopig te kennen te geven, dat hij, bij het zich in comité begeven over die bill, de splitsing daarvan in twee afzonderlijke bills zou voorstellen, ten einde alzoo te voorkomen, dat het goede en noodzakelijke, hetwelk deze bill ter ondersteuning voor de Iersche geestelijkheid in zich bevat, onder anderen het daarstellen van eene landbelasting in de plaats der tienden heffing, met bij eene tweede lezing te gelijk met dat gedeelte, hetwelk strekt om 860 parochiën in Ierland van eenen predikant te berooven en de inkomsten der Iersche kerk tot andere dan kerkelijke einden te besteden, verworpen worden.

Dien avond heeft lord *J. Russell* in het voornoemde huis de verdere behandeling van de bill, strekkende ter hervorming van de gemeentebesturen in Engeland, van welke Maandag avond wel al de overige clausulen in comité afgehandeld zijn, doch in welke niettemin nog zekere wijzigingen moeten daargesteld worden, tot aanstaanden Donderdag verschoven.

Uit twee petitien, komende uit onderscheidene deelen van het graafschap Mayo, en eergisteren avond door Mr. *S. Crawford* in het huis der gemeenten ter tafel gelegd, blijkt, dat de landlieden in gemeld graafschap, eveneens als in de overige graafschappen van het zuid-westen van Ierland, ten gevolge van gebrek aan werk of te geringe bezoldiging, in zulke hagchelijke omstandigheden verkeeren, dat, in geval Z. M. gouvernement niet met eenigen gepasten maatregel tusschen beide komt, duizenden hunner alsdan van honger zullen moeten omkomen.

's Rijks drie maandelijksche inkomsten, sluitende met den 5den dezer, hebben, vergeleken met dezelfde drie maanden van het vorige jaar, eene vermindering van 656,407 p. st. opgeleverd, hetwelk noodzakelijk aan eene mindere ontvangst van accijnsen en belastingen schijnt te moeten toegeschreven worden.

Ontvangen berigten uit Plymouth houden in, dat Zaturdag de koninglijke stoomboot *Tar*, aan boord hebbende het eerste detachement van de Spaansche expeditie, in die zeehaven aangekomen, en des avonds van dien dag, na het innemen van nog eenigen voorraad, ook van daar ver-

trokken is, doch later op nieuw in die haven, ten gevolge van eenige bekommen schade aan den ketel, heeft moeten terug keeren, zoo dat voornoemde stoomboot, dien ten gevolge, na behoorlijk herstel, eerst eergisteren (Maandag) de reis van Plymouth naar Spanje verder voortzetten zou. Intusschen is reeds gisteren morgen de tweede divisie dezer expeditie, ongeveer 400 man sterk, benevens enkele officieren, met de stoomboot *de London Merchant*, van Greenwich naar St. Sebastiaan vertrokken. Deze divisie, grootendeels uit jonge lieden en overigen uit oude en bedreven soldaten bestaande, is voor derzelver vertrek door den generaal *Evans* toegesproken geworden; zij was met de grootste geestdrift bezield, en had, even als het eerste detachement, na van kleederen verwisseld te hebben, het zindelijkste en beste voorkomen.

Van den 11den Julij.

De heer *Dedel*, gezant der Nederlanden bij ons hof, heeft een afscheidgehoor bij Z. M. gehad, ten einde voor eene wijl een uitstap naar het vaste land te doen.

— Te Oldham is de kandidaat de Tories, de heer *Leeds*, tot vertegenwoordiger benoemd in plaats van den bekenden *Cobbett*.

— Men verwacht eerlang de sluiting der zitting van het parlement. De jongste discussien omtrent de Iersche armenwet hebben aanleiding gegeven tot geruchten, als of het parlement ontbonden zou worden, of wel het ministerie zou aftreden. Deze geruchten hebben zich niet bewaarheid.

De 3 pCt. geconsolideerden $91\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. 55 à $55\frac{1}{4}$; 5 pCt. 101 à $101\frac{3}{8}$, Spanje $49\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$.

BATAVIA, den 24sten Februarij.

Na eene zeer voorspoedige reis van 102 dagen (waaronder slechts 93 zeedagen) is, eergisteren namiddag, alhier ter reede gekomen, Z. M. fregat *Diana*, aan boord hebbende Zijne Excellentie den Luitenant-Generaal *D. J. de Eerens*, Luitenant-Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.

Heden ochtend begaf Zijne Excellentie zich naar wal, onder de eerbewijzingen, aan deszelfs rang verschuldigd, en vervolgens naar het hôtel op Rijswijk, begeleid door de commissien, die Zijne Excellentie aan boord en aan de werf, uit naam van den Gouverneur-Generaal *ad interim* in Raden, hadden verwelkomd. Aan het hôtel is de Luitenant Gouverneur-Generaal door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal *ad interim*, de raden van Indiën en de burgerlijke en militaire autoriteiten ontvangen.

— Volgens ontvangen berigten uit de Preanger-Regentschappen, wordt het niet zeer sterk bevolkte distrikt Tjidamar dermate door tijgers verontrust, dat de inwoners zich in kleine, van vier of vijf huizen te zamengestelde, gehuchtjes niet meer veilig achtende, naar elders verhuizen en zich niet dan in massa durven begeven naar de Indigo-tuinen, in welke de tijgers zich meest schuil houden.

Alleen in de kampong Sendang-Barang zijn, in den loop der maand Januarij, tien menschen, zestien paarden en twintig buffels door dat verscheurend gedierte omgekomen, hebbende men op onderscheidene plaatsen in de nabijheid der kampong, lijken teruggevonden.

Men hoopt, dat de middelen, welke door het plaatselijk bestuur, ter uitroeijing der tijgers, worden in het werk gesteld, van goed gevolg zullen zijn.

PARYS, den 10den Julij.

De jongste berigten, welke men uit Spanje heeft, bepalen zich tot de volgende:

Den 5den Julij is te Saragossa een opstand beproefd, onder de leus van: Leve de constitutie van 1812! Maar die poging is door de genomene maatregelen mislukt. Eenige officieren zijn in hechtenis genomen en de orde is hersteld.

De generaal *Cordova* is den 5den van Bilbao met eene divisie der troepen van de Koningin uitgerukt tegen die van don *Carlos*, welke door den generaal *Moreno* werden aangevoerd.

— Men verzekert, dat de generaal *Desmichels* heeft bedankt voor den post van bevelhebber over het vreemde legioen, dat naar Spanje gaat, en dat de generaal *Dembinsky* dien post nu overgenomen heeft.

— De voorspoed, dien don *Carlos* in Spanje heeft gehad, is ook eene gewenschte zaak voor de aanhangers van het stamhuis van *Karel* X in Frankrijk.

De dagbladen van die partij hebben alles, wat maar ter gunste van don *Carlos* was of uitgedacht kon worden, het alleroverdrevenste niet uitgezonderd, opgenomen. En een van dezelven meldt nu heden, dat ook de jonge hertog *van Bordeaux* (bij voorraad *Hendrik V* genoemd) zoo groot belang in de zegepralen van don *Carlos* stelt, dat hij er 's nachts niet van slapen kan. Dit niet alleen; maar hij denkt, in het vooruitzigt dat hij eerlang den Franschen troon zal beklimmen, schoon hij nog geen vijftien jaar oud is, ook reeds op trouwen. De hertogin van Berrij, zegt de *Gazette de France*, zou hem al gaarne in Frankrijk eene onderneming willen doen beproeven; maar dat wil *Karel X* niet hebben, en hieruit is zelfs verkoeling tusschen zijne schoondochter en hem ontstaan.

— Prins *de Talleyrand* is van Parijs naar de wateren van Bourbonne-les-Bains vertrokken.

— *De la Roncière* heeft zich tegen het vonnis van het hof van assises, waarbij hij veroordeeld wordt, in cassatie voorzien.

— De zittingen van het hof der pairs in de zaak der April-beschuldigden van Lyon worden bij voortduring op de bepaalde dagen gehouden. Zij hebben in de laatste dagen niet veel bijzonders opgeleverd, behalve dat een tweetal personen door eenige beschuldigden en hunnen verdediger zijn voorgesteld als handlangers van de politie, die het vuur aangestookt, de opstandelingen aangevoerd en zich vervolgens verwijderd zouden hebben, om alles aan te brengen. Het is aan den anderen kant echter duidelijk genoeg gebleken, dat de uitbarsting van den opstand is geweest het lang voorbereide werk van eene der regering vijandige partij; terwijl het daarbij mogelijk blijft, dat die als handlangers van de politie voorgestelde personen niets anders zijn dan aanvankelijke oproerlingen, die, toen zij de onderneming zagen mislukken, het aanbrengen bij de overheid hebben te baat genomen, om buiten vervolging te blijven.

In de zitting van het hof van heden, heeft de procureur-generaal het voorstel gedaan, om de zaak der beklaagden van Lyon van die van Parijs af te scheiden, en de pleitzaak te dien einde te verdagen, ten einde vooreerst alleen tot het vonnissen van de eersten voort te gaan.

— *Zonderlinge zelfmoord.* Onder dit opschrift melden de dagbladen, dat zich dezer dagen een paruikmakers-leerling, oud 18 jaar, te Duinkerken opgehangen heeft, omdat de schoenmaker hem niet bijtijds genoeg de laarzen bragt, waarmede hij naar een bal dacht te gaan.

's GRAVENHAGE, den 12den Julij.

Tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn benoemd:

In de provincie Holland, de heeren: *Warin Backer*, *v. Heenen*, *Beelaerts van Blokland*, *G. Clifford*, *de Jonge*, *Op den Hooff*, aftredende leden, en *Verweij Mejan*, in plaats van wijlen den heer *v. de Kasteele*.

In de provincie Groningen, de heer *v. Swinderen*.

In de provincie Drenthe, de heer *Kniphorst*.

In de provincie Zeeland, de heer Mr. *Jacob Snouck Hurgronje*, in plaats van Mr. *Cornelis Gerrit Bijleveld*, door Z. M. tot lid van de Eerste Kamer benoemd.

Van den 13den Julij.

Z. K. H. de Prins van Oranje en Z. K. H. Prins *Alexander*, die eergisteren morgen in deze residentie waren aangekomen, zijn gisteren avond weder uit deze residentie naar het hoofdkwartier des legers vertrokken, werwaarts Z. M. de Koning zich dezer dagen insgelijks begeven zal.

— Men verzekert, dat de regering van de gouverneurs der provincien opgave heeft verlangd van de nalatige belastingschuldigen in het personeel, voor zoo veel de verschenen dienstjaren betreft, en derzelver verdere vervolging heeft gelast, doch ook tevens aan hunne Exc. zoude hebben te kennen gegeven, dat, in afwachting van de goedkeuring der aan de Staten Generaal voor te dragen wet, nopens dit onderwerp, art. 24, § 3 der wet op het personeel, door het gouvernement zoude worden beschouwd als van 1o. Mei dezes jaars te zijn ingetrokken.

AMSTERDAM, den 12den Julij.

Beurs van den 10den Julij.

Ofschoon, na het ontzet van Bilbao, geene nadere tijdingen uit Spanje ontvangen zijn, beschouwt men toch over het algemeen den toestand der koninklijke troepen van dien aard, dat dezelve, onder de leiding van eenen goeden generaal, de carlisten spoedig het hoofd zouden kunnen bieden. Dit zijn de gevoelens der beurs-speculanten te Parijs, Antwerpen, Brussel en Londen, en van dit oogpunt uitgaande, vervolgen Spaansche cortes-obligatien en derzelver coupons hunne vooruitgaande beweging, te meer daar ook de Engelsche fondsen-markt een even gunstig aanzien heeft. Behalve de twee voornoemde soorten van effekten, waren wel de overige Spaansche schuldbrieven ook gewild, doch niet in die verhouding als cortes.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. In onze binnenlandsche fondsen gaat weinig om; de koers der $2\frac{1}{2}$ pCt. heeft zich op $56\frac{1}{2}$, $\frac{5}{16}$ gehandhaafd; 5 pCt. [illegible] ook 102 gedaan. In Kansbiljetten zeer weinig affaire, alleen tot $25\frac{3}{8}$ *f* werden eenige onbeduidende partijtjes omgezet, oud syndikaat $94\frac{7}{8}$, nieuw $80\frac{3}{4}$ met weinig affaire; aandeelen handelmaatschappij $103\frac{1}{8}$, nieuwe $102\frac{1}{8}$, bij geringe affaire.

Spanje. 5 pCt. perpetuelen $42\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$ bij eenigen, doch niet aanmerkelijken omzet; 3 pCt. zijn van $27\frac{3}{8}$ tot $27\frac{3}{4}$ gestegen en bleven $27\frac{5}{8}$; Fransche uitgestelde $18\frac{5}{8}$, de koers bleef $18\frac{3}{8}$ a $\frac{1}{2}$; obligatien cortes openden dadelijk met 39, stegen tot $39\frac{1}{2}$ en bleven 39 bij zeer uitgebreide affaire; coupons derzelve zijn van $24\frac{1}{2}$ tot $25\frac{3}{8}$ opgekomen en bleven 25 pCt. met veel handel.

Rusland. Oude Russen $103\frac{3}{4}$; nieuwe $103\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$, in kleine partijtjes omgezet; Russen van 1831 en 1833 $99\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$. Van 6 pCt. papieren roebels werden kleine postjes à $69\frac{5}{8}$ en $\frac{3}{4}$ verhandeld.

Oostenrijk. Voor binnenlandsche rekening werden kleine posten 5 pCt. metalieken à $99\frac{1}{8}$ en $\frac{1}{4}$ aangekocht; ook in $2\frac{1}{2}$ pCt. is eenige affaire à $55\frac{1}{2}$ en $\frac{5}{8}$ gedaan; nieuwe Weener aandeelen 713 *f*, alles echter bij trage affaire.

Beurs van den 11den Julij.

De directe tijdingen, welke hier ter stede uit Madrid ontvangen zijn, luiden zeer voldoende. Er heerscht, behalve in de noordelijke provincien van het rijk, volkomene rust. De benoeming van een Generaal *Saarsfield*, in plaats van *Valdes*, geeft geen algemeen genoegen te Madrid; doch over de werkeloosheid van laatstgenoemden generaal spreken ook de Madridsche brieven met verwondering.

Nadere berigten van het Oorlogstooneel uit Spanje zijn nog niet ontvangen. Particuliere berigten uit Parijs hechten aan alle sedert eenige dagen geloopende hebbende geruchten, nopens den dood des Hertogs van Bordeaux en eene zamenzwering tegen *Louis Philippe*, niet het minste geloof en schijnen ze door eenen speculant in publieke fondsen gemaakt te zijn.

De omzettingen in publieke effekten waren onbeduidend; Spaansche over het algemeen iets flaauwer, onze binnenlandsche iets meer geanimeerd.

Blijvende prijzen ten 4½ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{5}{16}$ à $\frac{3}{8}$; 5 pCt. $101\frac{7}{8}$ a 102, kansbiljetten $25\frac{7}{16}$; oude syndicaat $94\frac{7}{8}$; nieuwe $80\frac{3}{4}$.

Spanje. 5 pCt. perpetuelen $42\frac{1}{2}$; dito 3 pCt. $27\frac{1}{2}$; uitgestelde $18\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$; obligatien cortes $38\frac{5}{8}$ a $\frac{3}{4}$, coupons $24\frac{1}{2}$ a $\frac{5}{8}$.

Effecten-Societeit den 12den Julij.

De Engelsche berigten van jl. Vrijdag brengen eene reactie in de prijzen der Spaansche schuldbrieven mede. Ook te Antwerpen en Parijs waren dezelve merkelijk flaauwer, doordien vele stukken ter markt gebragt werden, welke met winst gerealiseerd zijn; dit heeft ook hier nadeelig op de koersen der Spaansche cortes gewerkt, doch waren de omzettingen van geen belang.

Nieuws was er hedenavond niets uit Spanje.

Men heeft verhandeld:

Cortes 510 pond à $36\frac{5}{8}$ en $\frac{3}{4}$; coupons 23 pCt.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{3}{8}$ a $\frac{5}{16}$; kansbiljetten $25\frac{1}{2}$.

Mengelwerk.

Spaansche Toekomst.

„De dood van een' voornamen man brengt dikwijls groote veranderingen te weeg.” Deze proefondervindelijke waarheid, door den loop der eeuwen bevestigd, laat zich, ten huidigen dage, op nieuw kennen uit het onverwacht verscheiden van den Spaansch Carlistischen opperbevelhebber ZUMALA-CARREGUY. Nog kort geleden scheen de Spaansche pretendent met rassche schreden eene volkomene zegepraal tegemoet te snellen; thans schijnen dier zegepraal hernieuwde moeijelijkheden in den weg gesteld te worden. Nog kort geleden vond don CARLOS eenen belangrijken steun in het opperbevelhebberschap van den bekwaamsten aanvoerder zijns legers; thans ziet hij zich genoodzaakt, om den naijver, die bij zijne legerhoofden bestaat, op eens den bodem inteslaan, in eigen persoon het opperbevel over zijn leger op zich te nemen; eene taakvervulling, waarvan hij zichzelven voorzeker al het, in zijn belang, gewigtige en zwaarwigtige niet zal ontveinzen; en zulks te meer, nu er, uit *Engeland* en *Frankrijk*, gedeeltelijk reeds gevormde en nog te vormen legioenen aanrukken, wier geoefend krijgsbeleid hij met verdubbelden *moed* en *kunde* het hoofd zal moeten bieden. Dat het hem tot hiertoe niet aan het eerste heeft ontbroken, is buiten allen twijfel; maar het zal te bezien staan, of hij ook evenzeer, wat het laatste voor hem belangrijke punt aangaat, op den rang van opperbevelhebber dezelfde aanspraak kan maken als de hem ontvallen aanvoerder zijner uit zooveel ongelijkstandige deelen zamengestelde, heermagt. Het moge hem, wel is waar, aan geene deskundige raadslieden ontbreken, als den graaf ESPASIA, die bijzonder verordend schijnt, om de operatiën in *Catalonie* te besturen; den generaal MAROTO, dien men voor één der kundigste veldheeren houdt; ITURALDE, die, onmiddellijk na den dood van FERDINAND VII, met SANTOS LADRON de vaan der legitimiteit opstak; VILLARREAL, wien men den roem geeft, op alle soorten van terrein te kunnen strijden, en eindelijk, ERASO, die, gedurende vijf maanden, uitsluitend, de operatiën in *Biscaye* bestuurt: — het door don CARLOS op zich genomen bevelhebberschap, is dien, niet minder hoog eerzuchtigen, Spanjaarden, ongetwijfeld een scherpe doorn in het oog, en zal gewis nog scherper worden, wanneer eigenzinnigheid of willekeur bij het nieuwe opperhoofd des legers meer mogten gelden dan de raadgevingen van verstandiger en doorzigtiger staatslieden; terwijl, aan den anderen kant, de ontwaakte ijverzucht en daardoor welligt ontvlamde vergramdheid jegens elkander, onder genoemde legerhoofden eene botsing kan doen geboren worden, wier gevolgen voor don CARLOS allernadeeligst zouden kunnen worden.

Hoe dit alles echter zij, ontegenzeggelijk is en blijft het, dat *Spanje* een tooneel van nog grooter jammer en ellende staat te worden, dan het tot hier toe was. Wij zeiden het vroeger, toen het nog onbeslist was, wat *Frankrijk* en *Engeland* ter gunste van het door hen erkende *Madridsche* gouvernement zouden besluiten: „*Spanje* gaat, ingeval van hulpbetoon, eene bloedige toekomst te gemoet,” thans staat die toekomst met al hare verschrikkingen vóór ons; thans beschouwen wij de kans voor don CARLOS als aanmerkelijk gedaald; want, hoe veel waarde de Spaansche en Fransche Carlisten ook nog, bij voortduring, aan den moed van den pretendent, en aan het bestaan van bovengenoemde dappere en zaakkundige veldheeren mogen hechten: de dood van ZUMALA CARREGUY heeft don CARLOS een verlies doen ondergaan, dat voor hem onherstelbaar mag heeten.

Dat verlies, gevoegd bij de naderende buitenlandsche hulpbetooning, doet, aan den anderen kant, de kans der Christino's, vooral ook na het gelukkig slagen in het ontzet van *Bilbao* en het moedeloosheid aanduidend terugtrekken der Carlisten, rijzen, schoon daaruit nog geenszins voortvloeit, dat de algemeene rustherstelling zich in *Spanje* zoo spoedig zal verwezenlijken. De bron der partijwoede ligt dieper dan in den twist over de troonsopvolging. Door de zegepraal der Christino's wordt eener andere in *Spanje* zoo veel invloed uitoefende hierarchie, het oppergezag ontnomen, en zulk eene nederlaag zal deze zich nimmer getroosten; in tegendeel, waar de gelegenheid zich gunstig toont, hare krachten verdubbelen om zich op de overweldigers van hun gezag bloedig te wreeken, waardoor het ongelukkige Spanje nog lang het tooneel eener volksverdeeldheid zal blijven, die van alle nationale rampen de noodlottigste, de bedroevendste is.

Gave de hemel, dat de hedendaagsche Spaansche successie-oorlog de laatste ware! Alle vroegere hebben de treurige bewijzen opgeleverd, dat de daardoor veroorzaakte algemeene nadeelen soms eeuwen vorderen, eer derzelver sporen zijn uitgewischt; en wie zal het ontkennen, dat, de, hoewel reeds geruimen tijd, met verdubbelde woede gevoerde, nu echter, door eene driedubbele zijdelingsche interventie, als een pas aanvangende successie-oorlog, te beschouwen, geene onbepaalbare jaren zal vorderen, eer de Spaansche natie zal kunnen gezegd worden te herademen en zich in algemeene welvaart te kunnen verblijden?

Belangrijke Bedenkingen.

Het aanleggen van spoorwegen, thans ook in geheel *Duitschland* een hoofdpunt van bijzondere en algemeene beraadslaging, vindt, hier te lande, in weerwil eener zekere, door individueel belang, gedrevene oppositie-partij, meer en meer zaakkundige voorstanders, en stelde ons reeds veelvuldige malen in de gelegenheid, ons dien aangaande toegezondene artikelen, ware het mogelijk, ter bevordering dier wenschenwaardige zaak, in het belang van onzen handel, op te nemen. Thans liggen er wederom twee van verschillende inzenders ons gewordene brieven voor ons, met verzoek van plaatsing. Om aan dat verzoek, zoo beknopt dit kan geschieden, en tevens aan de goede bedoelingen der inzenders te voldoen, hebben wij gemeend den hoofd-inhoud dier beide brieven in één artikel te kunnen zamenvatten, hetwelk wij alzoo bij dezen de eer hebben onzen geachten lezers voor te leggen.

Tweeërlei tegenwerping hoort men doorgaans tegen zulke ondernemingen maken. Vooreerst, dat het aanleggen van eenen spoorweg eene onteigening van terrein vordert, en dus inbreuk maakt op [illegible]. Ten tweede, dat zulk een nieuw vervoermiddel vele andere belangen kwetst.

Wat het eerste punt betreft, bedenkt men niet, dat ook meermalen, door het aanleggen van gewone straatwegen, onteigening plaats moet hebben, en hier te lande heeft plaats gehad. Verder, dat zelfs, bij het behouden van het oude *tracé*, eene verkorting van eens ieders regt geschiedt, wanneer op de nieuwe baan tollen geplaatst worden: want nu wordt aan het publiek het lang gebruikte regt ontnomen, om dien afstand tolvrij af te leggen.

Omtrent het tweede punt valt aan te merken, dat er schier geene verbetering van dien aard mogelijk is, zonder bestaande belangen te kwetsen. Hoe veel dorpen, herbergen en uitspanningen hebben zich niet, bij het aanleggen van straatwegen beklaagd over het missen van vertier, door de sneller reizen, die men kon maken, en door de mindere noodzakelijkheid, om telkens hier of daar te vertoeven en vertering te maken.

Gelukkigerwijze heeft, sedert vele jaren, de overtuiging van waarachtig algemeen nut de overhand in de kwestie van straatwegen op die eenzijdige en bekrompene beschouwingen; maar, waarom dan ook niet, nu er sprake is van spoorwegen?

Evenwel ontbreekt het der oppositie niet aan argumenten. Gedwongene onteigening, zegt men, wordt niet genoegzaam verdedigd door *publiek nut*; zij vooronderstelt *noodzakelijkheid*, zoo als zulks bij het gevaar van dijken en zeeweringen plaats heeft. Wij meenen hiertegen te kunnen stellen, dat het materieel behoud van gronden niet *alleen* aanspraak heeft op de benaming van *noodzakelijkheid*. Het behoud van de middelen van bestaan, van handel, industrie en landbouw, is even noodzakelijk, zal men 's lands welvaart niet te gronde willaten gaan. Wanneer nu de handel met lokale zwarigheden te worstelen heeft, en in die worsteling zou te kort schieten, dan bestaat *die noodzakelijkheid*, gelijk men getoond heeft dit te verstaan, bij voorbeeld, door het graven van het Noordhollandsche en Voornsche kanaal; even als zulks begrepen is, toen men entrepôts aanbouwde, tot schade van de in de steden verspreide pakhuizen; en even als men thans eenen spoorweg naar *Keulen* moet beschouwen, nu men meer en meer inziet, dat de Belgische spoorweg den doodslag zal toebrengen aan onzen belangrijken Duitschen handel, wanneer die zich namelijk uitsluitend en alleen moet blijven bedienen van den Rijn. Velerlei belangen zouden daardoor gekwetst worden: maar zullen die verschoond blijven, wanneer deze onderneming niet tot stand komt? Daar zal de Belgische spoorweg op antwoorden, zoodra die gereed is.

Mitschien zouden de bovenstaande tegenwerpingen nimmer zulk eenen voorloopig ongunstigen invloed op de gezindheden onzer kapitalisten uitgeoefend hebben, bijaldien een Engelsch, Fransch of Amerikaansch Ingenieur, in plaats van onzen kundigen luit. kolonel BAKE het plan tot het aanleggen van een' spoorweg van *Amsterdam* naar *Keulen* of ook maar tot *Arnhem* had ontworpen. Grooter bevreemding echter moet het verwekken, dat onze hooge regering (schoon Z. M. persoonlijk getoond heeft de zaak krachtdadig te willen ondersteunen), volgens hetgeen men algemeen hoort verzekeren, *onzijdig wil blijven*. Is zulks, hetzij met eerbied gezegd, te verdedigen in eene zaak, die hier niet, dan door de regering voorgestaan en ondersteund, kan doorgezet worden? Neutraliteit is immers in dezen zoo goed als afkeuring en verbod? en kan dit het oogmerk der regering zijn?

Intusschen heeft het inzien der noodzakelijkheid tot bevordering onzer nationale handels-belangen, bij het handeldrijvend publiek meer en meer veld gewonnen; de voorbeelden, die wij te volgen hebben, worden menigvuldiger; de ondervinding leerrijker, en voor eene dergelijke onderneming alhier voordeeliger; het gevaar, tegen hetwelk wij ons behoorden te wapenen, komt al nader en nader; terwijl de beloften, ons van de andere zijde gegeven, van eene goedkoopere en snellere Rijnvaart, zich niet alleen niet verwezenlijken, maar hoe langer hoe meer blijken onvervuld te zullen blijven, en daarvoor ook geene garantie kan gegeven worden.

Het is in dien stand van zaken voor den Nederlander, die zich zoo vele opofferingen heeft moeten getroosten, treurig, te zien, dat, terwijl wij, in korte jaren, 200 millioen schuld hebben moeten maken, België intusschen *met ons geld* een' spoorweg daarstelt, om onzen handel te bederven; de Rijn volvaardig aan deze onderneming de hand toereikt, en onze regering, ten onzen aanzien, zoo genoemd onzijdig blijft; ons niet ondersteunt in het aanwenden dier middelen, die onze materieele welvaart kunnen behouden en bevorderen.

Mogt deze neutraliteit spoedig een einde nemen, dan ware het veelligt nog niet te laat, en zou men, ongetwijfeld, met verdubbelde krachten, handen aan het werk slaan! De ondervinding van eeuwen is daar, om te bewijzen, dat de Nederlander, als hij eens, om goede redenen, eene belangrijke onderneming in den zin heeft, voor den buitenlander in ijver en werklust geen haarbreed wijkt.

Men zou echter bij zulk een' gewenschten keer van zaken, in bedenking kunnen nemen, of het niet in het belang der zaak zou zijn, het geprojecteerde *tracé* zoodanig te veranderen, dat men *Utrecht* als middenpunt nam, om van daar vertakkingen naar *Amsterdam*, *Rotterdam* en *Arnhem* aan te leggen. Hierdoor zou vooreerst het volkrijke en welvarende *Utrecht* tot werkelijke vermeerdering van vertier langs den spoorweg, daarmede in verband gebragt worden, terwijl men te dier stede, even als te *Aken*, ongetwijfeld ruime deelneming zou vinden voor eene kleine vermeerdering van kosten; ten andere, zoude iedere aftakking, op zich zelve voltooid zijnde, aanvankelijke voordeelen kunnen opleveren, en men niet behoeven te wachten naar de geheele voltooijing van het te ontwerpen groote plan.

Wij eindigen de bovenstaande hier zakelijk medegedeelde belangrijke bedenkingen, in de hoop, dat dezelve niet onopgemerkt mogen blijven.

ARNHEM, den [illegible] Julij.

Sedert langer dan drie maanden hebben wij alhier het gewone orgelgezang bij de openlijke godsdienstoefeningen in de Groote Kerk gemist. Het [illegible] aanzienlijke reparatiën, welke door den bekwamen orgelmaker, den heer C. F. A. *Naber* van Deventer, gelukkig zijn volvoerd; het geheel heeft, vooral de frontpijpen, door het heerlijke polijstwerk, een allerschoonst aanzien gekregen, terwijl het inwendige aanmerkelijk is verbeterd.

AANBESTEDING.

DIAKENEN DER NEDERDUITSCHE HERVORMDE GEMEENTE DER STAD *ARNHEM* zullen, ten overstaan van Hun Edel Achtbaren, de Heeren Burgemeester en Wethouderen van genoemde Stad, publiek, ten Raadhuize aldaar, den 18den Julij 1835, 's middags ten 12 ure, aanbesteden:

Het maken van eenige DIAKONIE-WONINGEN,

Waarvan het bestek en de voorwaarden, vijf dagen te voren, ter Stads Secretarie ter lezing liggen.

---

§ § DE KERKVOOGDEN DER HERVORMDE GEMEENTE TE *ECHTELD* zullen, onder nadere approbatie, publiek aanbesteden het HERSTELLEN DER BESCHADIGDE KERK, en het OPBOUWEN *van een met dezelve vereenigd* TORENTJE, met *bijlevering der vereischte* MATERIALEN.

De Teekening, het Bestek en de Conditie zijn, van heden af, te zien ten huize van *D. KEUKEN*, *in het Wapen van Wassenaar*, te *Echteld*, waar de besteding geschieden zal op Dingsdag den 28sten Julij des voormiddags ten 11 ure precies.

Openbare Aanbesteding.

PASTOOR EN KERKMEESTEREN DER GEMEENTE VAN DE OUD-BISSCHOPPELIJKE KLEREZIJ, te *Culenborg*, zullen, op Maandag den 27sten Julij 1835, des voormiddags ten 11 ure, onder nadere goedkeuring, ten overstaan van den Notaris *VAN KESTEREN*, te *Culenborg* residerende, in het Logement *het Wapen van Gelderland* aldaar, publiek, bij inschrijving en opbod, aanbesteden.

HET AMOVEREN VAN DE OUDE KERK *met twee daarnevensstaande* HUISJES en HET BOUWEN VAN EENE NIEUWE KERK *voor die Gemeente, met de* LEVERANTIE *van de daartoe benoodigde* MATERIALEN.

Zullende, acht dagen voor de besteding, het bestek ter lezing liggen, te *Utrecht* in *den Nieuwen Bok*; te *Gorinchem in de Beurs*; te *Culenborg* in het Logement *het Wapen van Gelderland* en ten Kantore van genoemden Notaris, terwijl de aanwijzing op Vrijdag den 24sten Julij 1835, des morgens om 10 ure, *in loco* zal geschieden, en zijn inmiddels bij den Heer Architect *Z. VAN DER BILT*, te *Utrecht*, inzage der teekeningen en tevens nadere informatien te bekomen.

---

† § † DE ONTVANGER DER DOMEINEN VAN DE ALGEMEENE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TER BEGUNSTIGING VAN DE VOLKSVLIJT, te *Wageningen*, als daartoe geauthoriseerd, is voornemens op Dingsdag den 21 Julij 1835, des voormiddags om tien ure, ten huize van den Kastelein *G. VAN DE CRAATS*, te *Ede*, publiek te verpachten: DE TIENDGEWASSEN *van den Oogst van dezen jare* 1835, gelegen onder *Ede*, *Lunteren*, *Bennekom*, *Otterlo* en *Deelen*, en, op Woensdag den 22sten Julij 1835, des voormiddags om elf uren, ten huize van den Kastelein *L. MARKEL*, te *Wageningen*, DE TIENDGEWASSEN, die onder *Wageningen* en *Renkum* gelegen zijn.

De Ontvanger voornoemd,
W. MERKES.

---

§ § § Men is van meening in het Logement *het Kroinhout*, te *Brummen*, op den 18den Julij 1835, te doen inzetten, en den 1 Augustus daaraanvolgende, beide des namiddags ten vier ure, finaal te verkoopen, de navolgende tot de nalatenschap van den Hoog Wel Geboren Heer *F. H. DE BACONIER* behoorende, onder *Brummen* gelegen, goederen:

1o. Eene UITERWAARDSWEIDE, *de Essenkamp* genaamd, groot 4 Bunders en 55 Roeden, aan het dorp.

2o. Eene UITERWAARDSWEIDE, bij het Erve *Hoekelingen*, onder *Cortenoever*, groot 3 Bunders, 51 Roeden en 80 Ellen.

3o. Eene DAGLOONERSWONING, met HOF, BOUW- en HOOILAND, *de Somp* genaamd, in *Rhienderen*, groot 80 Roeden en 60 Ellen.

4o. Een stuk BOUWLAND, *het Bloemland* genaamd, in den Rhiender Enk, groot 86 Roeden en 20 Ellen.

Zijnde inmiddels meerdere inlichtingen te bekomen ten Kantore van Mr. *W. H. TAAY*, Notaris te *Arnhem*.

---

§ § De Notaris *SMINCK*, residerende te *Lobith*, zal, daartoe door de Regtbank van Eersten Aanleg, te *Arnhem*, benoemd zijnde, op den 22sten Julij voorloopig, en den 5den Augustus 1835 beslissend, telkens des namiddags ten 5 ure, in de Herberg *het Bergsche Hoofd*, te *Pannerden*, verkoopen:

Eene HOFSTEDE, *Bart-Jansens-Hofstede* genaamd, bestaande in een korteling hecht en sterk opgebouw HUIS, waarin ruime VERTREKKEN en ACHTERHUIS of DEEL, met 3 bunders en 85 roeden, HOF, BOOMGAARD, WEIDEN, BOUWLAND en WILLIGENPAS, bij en aan elkander gelegen te *Pannerden*, op de Kadastrale kaart, sectie A No. 162 tot en met 168, erfpachtig.

Onderrigting, omtrent de voorwaarden van verkoop, zal ten kantore van voornoemden Notaris gegeven worden. (*Brieven te Frankeren.*)

Aan het Publiek wordt bekend gemaakt,

§ § † Dat de veiling van het LANDGOED, *de Keijenberg*, tegen *Dingsdag* 21 *Julij* 1835 ter veiling, ten huize van *W. OPPENBERG*, in het Logement *de Kogulde Bok*, te *Renkum*, aangekondigd, GEEN VOORTGANG ZAL HEBBEN.

---

§ § § De Notaris *C. E. STOLCK*, te *Bemmel*, Provincie *Gelderland*, zal, namens de Eigenaren, op Woensdag, den 29sten Julij 1835, des voormiddags ten 10 uren, ten huize van *P. VAN ERP*, te *Bemmel*, in het openbaar bij toeslag, verkoopen de navolgende, onder *Bemmel* gelegen ONROERENDE GOEDEREN, als:

1o. Het alleraangenaamst aan den Zuidweg van *Bemmel* naar *Ressen*, op een uur afstands van *Nijmegen*, en twee uren van *Arnhem*, gelegen LANDGOED, *Strijdhagen* genaamd, bestaande uit een voor Zomer- en Winterverblijf zeer geschikt en behoorlijk ingerigt HEERENHUIS, met ACHTERHUIS, BERG, SCHUREN, arbeiderswoningen, Fraai aangelegden TUIN, en schoone BOOMGAARDEN, groot te zamen 2 Bunders, 45 Roeden en 80 Ellen. — Bij den inzet, met de hoogen, gebragt op *f* 3920 00.

2o. Vijf perceelen BOUWLAND, gedeeltelijk naast het vorige, en ten deele in de zoogenaamde *Kuttekegein* gelegen, ter gezamenlijke grootte van 22 Bunders, 68 Roeden en 10 Ellen. Te zamen met de hoogen, bij den inzet, gebragt op . . . *f* 7010.

3o. Twee in den Bemmelschen polder aan elkanderen gelegen UITERWAARDEN, *Grootenraagsweide* en *het Schraauwe* of *het Eiland* genaamd, groot te zamen 10 Bunders, 83 Roeden en 70 Ellen. Bij den inzet, met de hoogen, gebragt op . . . *f* 7030.

4o. No. 1, 2 en 3 in Massa, bij den inzet, met de hoogen, gebragt op . . . *f.* 17975.

5o. Een BOUWHOF, *Woegman* nabouwing genaamd, bestaande uit HUIS en ACHTERHUIS, SCHUUR, BAKHUIS, VARKENSKOT, TUIN en BOOMGAARD, BOUW- en WEILANDEN, zamen groot 30 Bunders, 17 Roeden en 70 Ellen. Bij den inzet, met de hoogen, gebragt op . . . *f* 5900.

Oproeping van Crediteuren.

Al degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de vacante Nalatenschap van wijlen den Hoog Wel Geboren Heer, Jonkheer Mr. *EVERT JOHAN WENTHOLT*, gelieven daarvan schriftelijk opgaaf te doen, vóór of uiterlijk op den eersten Augustus 1800 vijf en dertig, aan Mr. *JOHAN LEONARD STEENDACK*, Procureur bij de Regtbank van en wonende te *Zutphen*, als Curator over de voorschreven nalatenschap.

---

§ † § Alle de genen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel der Nalatenschap van wijlen den Heer *FREDERIK HAESBAERT*, op den 29 Junij jl. alhier overleden, gelieven daarvan *ten spoedigste* opgave of betaling te doen aan den ondergeteekenden, Executeur-Testamentair.

Arnhem,
den 8sten Julij, 1835. C. W. BALCK.

Te Huur, om dadelijk te aanvaarden,

een zeer aangenaam gelegen BUITENVERBLIJF, bestaande uit *zeven* KAMERS, STAL en KOETSHUIS, gelegen aan den Straatweg van *Arnhem* op *Zutphen*, een half uur van het Dorp *Brummen*. Te bevragen, met gefrankeerde brieven, bij C. HAMER, in *de Kroon*, te *Brummen*.

Bij *A.* Jaeger en *Comp*, te Arnhem,

is, gedurende het gansche saizoen, verkrijgbaar BOVENLANDSCHE KRUIDER-WYN.

---

† § † *VERMIST*, *den* 30. *Junij* 1835, bij het Vogelschieten te *Renkum*, een MEERSCHUIMEN KOLFKOP, met zilveren beslag en PIJPENROER; die dezelve terugbrengt bij de uitgever van dit blad, *vijf gulden* [illegible]

---

§ § § Daar de Heer *A. GOBOET*, van *Utrecht*, op den 7 dezer maand, des avonds ten 9 ure, alhier met de diligence van *Utrecht* aangekomen, en in het logement *het Zwijnshoofd*, wegens gebrek aan plaats, niet hebbende kunnen opgenomen worden, den volgenden avond, bij deszelfs vertrek naar *Nijmegen*, heeft vermist eene ZWART-HOUTEN KIST, waarin eenige MONSTERS VAN MUZIJKINSTRUMENTEN, benevens papieren, voor eenen der te vangeene waarde, voorzien van een *wit houten plaatje*, *vermeldende zijnen naam*, welke kist bij de aankomst in het voorhuis van het Logement *het Zwijnshoofd* schijnt geplaatst te zijn geweest; zoo wordt bij deze uitgeloofd eene PREMIE VAN VIJFTIG GULDEN aan dengene die deze kist kan terug bezorgen of daaromtrent eenige voldoende aanwijzing doen aan het gemelde Logement.

Arnhem, den 13den Julij 1835.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.